



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

(Ἔργον τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἰωάν. Μούση)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

(ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ)

ΧΑΡΙΝ τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ «Ἡμερολογίου» παραθέτομεν ἔναντι τὴν εἰκόνα ἑνὸς μοναδικοῦ εἰς τὸ εἶδος τοῦ ἀριστοτεχνήματος τῆς νεοελληνικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Εἶνε τοῦτο μεγάλη ἐστία ἐκ λευκοῦ πεντελησίου μαρμάρου, ἔχουσα ὕψος 4.30 μέτρων καὶ πλάτος 2.10, μετὰ γλυπτῶν παραστάσεων καθαρῶς Ἑλληνικῆς ἐμπνεύσεως.

Ἡ ἐστία αὕτη, εἶδους monumental, πρωτοτύπου τεχνοτροπίας, ἐσχεδιάσθη καὶ ἐξετελέσθη τῷ 1888 ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ καὶ δοκιμωτάτου ἀρχιτέκτονος κ. Ἰωάννου Εὐθ. Μούση μετ' ὄλου τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ διακόσμου καὶ τοῦ γλυπτικοῦ μέρους, οὗ ἡ ἐκτέλεσις εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς ἓνα ἐκ τῶν κορυφαίων γλυπτῶν, τὸν ἐκτέλεσις εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς ἓνα ἐκ τῶν κορυφαίων γλυπτῶν, τὸν ἀοίδιμον Ἰωάννην Βισσάρην. Τὸν θριγκόν, ὕψους 0.75, συνιστάμενον ἐκ τῆς κορωνίδος, τῆς ζωοφόρου καὶ τοῦ ἐπιστυλίου, ἀνέχουσι φυσικὸν μέγεθος, ἐξόχου τέχνης εἰς τε τὴν ἀνατομικὴν ἀκρίβειαν καὶ τὴν ἔκφρασιν τῶν γραμμῶν. Τὰ παρ' αὐτοῖς πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν μέρος δύο δλόγλυφα παιδία, φυσικοῦ μεγέθους, μετ' ἀνθεμίων καὶ φύλλων δρυὸς καὶ δάφνης, παριστάνουσι συμβολικῶς τὰ δύο πνεύματα (genies) τὸ μὲν ἐκ δεξιῶν τῆς γλυπτικῆς, τὸ δὲ ἐξ ἀριστερῶν, τῆς ζωγραφικῆς. Ἐπὶ τῶν παραστάδων τῶν ἀνεχουσῶν τὴν ζωοφόρον, εἰσὶν ἀνάγλυφοι δύο λεοντοκεφαλαί, κρατοῦσαι ἐκ τῶν ὀδόντων ἐξηρητημένους διὰ κρίκου καρπούς τῆς ἐλληνικῆς καλλιτεχνίας. Ἐπὶ τῆς ζωοφόρου ὑπάρχουσι γλυπταὶ παραστάσεις εἰκονίζουσαι τὴν Μουσικὴν, τὴν Γεωργίαν, τὸ Ἐμπόριον, τὴν Βιομηχανίαν, κλπ. Ἡ μεταξὺ τῶν δύο Καρυατίδων εἰκὼν ἐγράφη ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου διαπρεποῦς ζωγράφου Νικηφόρου Λύτρα, παριστᾷ δὲ γραφικὸν τιμωτόπιον τῆς Κηφισιάς. Εἶνε δὲ περιττὸν νὰ λεχθῆ μετὰ ποίας ἐπιμονῆς ἐφιλοτεχνήθησαν καὶ αἱ τελευταῖαι ἀκόμα ἀρχιτεκτονικαὶ λεπτομέρειαι, ἀπὸ τῶν ἀνθεμίων τῆς κορωνίδος μέχρι τῶν ῥοδάκων τοῦ ἐπιστυλίου καὶ τῶν ὀδόντων τοῦ γείσου.

Τὸ ἔργον αὐτὸ τοῦ κ. Μούση, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει πρωτοτυπία συλλήψεως καὶ δύναμις ἐκτελέσεως, ἡ τότε Ἐπιτροπὴ τοῦ Ζαππείου ἐγνωμοδότησε καὶ ἐσύστησεν ὅπως σταλῆ εἰς τὴν Παγκόσμιον Ἐκθεσὶν τῶν Παρισίων τοῦ 1900 δι' ἐξόδων τοῦ Κράτους. Καὶ ἡ σύστασις τῆς ἐδικαιώθη, διότι ὄντως τὸ ἔργον ἐτίμησε τὴν Ἑλληνικὴν τέχνην, ἀπονεμηθέντος χρυσοῦ μεταλλίου εἰς τὸν σχε-

διάσαντα ἀρχιτέκτονα κ. Ἰωάν. Μούσην. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ Ἑλλανόδικος Ἐπιτροπὴ ἦτο διεθνής, ἀποτελουμένη ἐκ τριῶν διασῆμων καλλιτεχνῶν ἀρχιτεκτόνων, ἐνὸς Γάλλου, ἐνὸς Γερμανοῦ καὶ ἐνὸς Ἀγγλοῦ, μὲ κύρος τοῦτέστι καὶ αὐθεντίαν κριτικῆς ἀπροσβλήτου. Ἡ ἐπιτροπὴ δὲ αὕτη, διὰ τὸ γλυπτὸν μέρος, εἶχεν ἀφανθῆ ὅτι, ἐὰν ἕξη ὁ καλλιτέχνης αὐτοῦ Βιτσάρης, θὰ ἐτιμᾶτο διὰ τοῦ μεγάλου βραβείου (grand prix).

Σημειωτέον ὡσαύτως ὅτι εἰς τὸ Τμήμα ἐκεῖνο τῆς Ἐκθέσεως τοῦ 1900 (Decoration fixe des édifices publics et des habitations), μεταξὺ πλείστων ὄσων ἀλλοεθνῶν συναγωνισθέντων μόνον ἡ Γαλλία ἐν τῷ προσώπῳ ἕξ γάλλων ἀρχιτεκτόνων (τῶν Plumet & Selmershein, Bernard, Carrier, Charpentier, Escalier καὶ Lambert) καὶ ἡ Ἑλλάς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ κ. Μούση ἐτιμῆθησαν καὶ διεκρίθησαν διὰ τοῦ χρυσοῦ μεταλλίου.

Τὸ θαυμάσιον ἀληθῶς τοῦτο ἔργον, τὸ ὅποῖον θὰ ἠδύνατο καὶ θὰ ἤξιζε νὰ κοσμήσῃ καὶ βασιλικὸν ἀνάκτορον, ἔπρεπε νὰ καταστῆ καὶ νὰ ὑπόκηται ὡς τὸ μόνον ὑπόδειγμα ἐλληνικῆς Ἐστίας διὰ τοὺς πολυταλάντους Ἀθηναίους, τοὺς ἐκ πνεύματος ξενομανίας καταδαπανῶντας εἰς ἀκαλαίσθητα, ἐκτρωματικά, δαπανηρότατα δὲ βαναυσουργήματα, ὅσα αὐτοσχεδιάζουν ἀλλοδαποὶ δῆθεν καλλιτέχνη ἐκμεταλλευόμενοι τὴν ἀφέλειαν καὶ ἀπλοϊκότητα τῶν παρ' ἡμῖν ὀφιπλοῦτων σνωβιστῶν.



Βῆχας χωρὶς ἄδειαν

Θεωρία κατὰ τὰ γυμνάσια νεοσυλλέκτων

Ὁ ὑπαξιωματικός. — Αἰ! ἐσὺ ὁ τελευταῖος, ποιὸς σοῦδωκε τὴν ἄδειαν νὰ βήχῃς τώρα ποῦ εἶσαι στὴ γραμμὴ! Δὲν σὰς εἶπα χίλιες φορές νὰ μὴ βήχητε πρὶν σὰς πῶ τὸ πρόσταγμα: Ἀνάπαυσις;